

I. de Bruijn

Zwollerkerspel, 8 mei 1872 - Muri (Zwitserland), 10 december 1953

Isaïc de Bruijn was de oudste van de drie kinderen uit het eerste huwelijk van zijn vader, Cornelio de Bruijn, hoofdgenieur van de Nederlandsche Spoorwegen en bouwer van de Hembrug. Hij werd geboren te Zwollerkerspel op 8 Mei 1872 en overleed te Muri (Zwitserland) den 10 December 1953 op 81-jarige leeftijd. Met hem is een typisch oud-vaderlandse figuur heengegaan, indien wij onder oud-vaderlands 17e eeuws verstaan: stoer, door en door rechtschapen en degelijk, ijzersterk naar lichaam en geest, krachtdadig, doorzettend en vooral met een sterk verantwoordelijkheidsbesef. Een geboren zakenman, en daarnaast een bewonderaar van de grote Nederlandse schilderkunst. Het zal dan ook speciaal door dit facet van zijn persoonlijkheid zijn, dat het nageslacht hem met grote dankbaarheid zal blijven gedenken. Op 18-jarige leeftijd ging I. de Bruijn naar Indië, waar hij harde jaren doormaakte en rijk aan ervaring en kennis in het begin dezer eeuw naar het Vaderland terugkeerde. Nadat hij enige jaren als directeur van de Incassobank in Rotterdam werkzaam was geweest, trad hij in 1909 in dienst bij de firma Pierson & Co. in Amsterdam, waar hij in 1912 firmant werd. In December 1913 vertrok hij voor een zakenreis naar New York, waar hij door de eerste wereldoorlog tot 1919 bleef. In het jaar 1922 trad hij uit de firma Pierson & Co. om zich geheel aan zijn liefhebberij: het verzamelen van oude schilderijen te wijden, waarbij hij in zijn echtgenote, Mevrouw Johanna Geertruida de Bruijn-van der Leeuw, een daadwerkelijke en zeer belangrijke steun vond. Hij had intussen zijn woonplaats naar Zwitserland verlegd, eerst naar Spiez en later naar Muri, van welke plaats uit hij een nauw contact onderhield met het Rijksmuseum, dat in hem een waar en trouw vriend had gevonden. Zijn activiteit op dit gebied heeft in binnen- en buitenland erkenning gevonden door zijn benoeming tot Ridder in de Orde van de Nederlandsche Leeuw en Officier in de Orde van Oranje-Nassau, evenals toekenning van de Zilveren Anjer van het Prins Bernhard Fonds en een groot aantal buitenlandse ridderorden. Daar zijn verdiensten als kunstverzamelaar en -kenner zeer groot zijn geweest, moge hierna een gedeelte volgen van het "In Memoriam", dat dit Bulletin van het Rijksmuseum naar aanleiding van zijn overlijden publiceerde:

"In Nederland schrikt men er spoedig van terug weldoeners ostentatief te eren - wij zijn geen volk van monumenten en eretekenen - en hoeveel te minder nog verlangt de verdienstelijke Nederlander in het algemeen zelf, dat hem die eer wordt. Isaïc de Bruijn behoorde ongetwijfeld tot dezulken: sproten zijn daden jegens het Museum niet voort uit dat echte medeleven, dat in zich zelf reeds volle bevrediging schenkt? Hij was een vriend in den waren zin des woords, die er op zijn beurt van genoot, als er iets tot stand kwam overeenkomstig de royale maatstaf, die hij zelf aanlegde. Rembrandt was het die de Bruijn onweerstaanbaar heeft geboeid en tot wiens kennis van het werk hij veel heeft bijgedragen door het bijeenbrengen van de volledigste collectie zijner etsen, welke in latere jaren door enig particulier gevormd werd. Hij had het voorrecht oorspronkelijk terzijde te worden gestaan door niemand minder dan Jan Veth. Allengs in het bijzonder op raad van Schmidt-Degener, met wie hij hechte vriendschap onderhield, legde de Bruijn bovendien een kleine uitgelezen verzameling schilderijen aan en verwierf hij zich als verzamelaar een wereldnaam door de aankoop van Rembrandt's onvergetelijke zelfportret als apostel Paulus, uit het jaar 1661. Naast zijn activiteit als verzamelaar droeg hij ook herhaaldelijk bij in aankopen voor het Museum (Willem van de Velde's "Schepen na de slag", Gabriël Metsu's "Het zieke kind", de serie XVIIe eeuwse wandtapijten met de geschiedenis van Eleëzar en Rebekka werd geheel door hem aangeboden)."

Figuren als Isaïc de Bruijn, die vroeg het zakenleven verwisselen voor hun liefhebberijen en daarin met zoveel overtuiging en kennis het algemeen belang blijven dienen, zijn waarschijnlijk nooit talrijk geweest. De naam Isaïc de Bruijn zal dan ook in grote dankbaarheid blijven voortleven bij al

degenen die van de unieke verzameling etsen en de prachtige schilderijen van Rembrandt en anderen in het Rijksmuseum in lengte van dagen zullen genieten.

Tj. Greidanus

Bron: *Economisch-Historisch Jaarboek* 26 (1958) 178-179.